

Vergaderjaar 2023–2024

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

31 490

Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 1102

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 december 2023

Bijgaand bied ik u het meerjarig informatieplan van het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Met dit informatieplan geef ik voor het tweede jaar op rij invulling aan de vereiste van een meerjarig departementaal informatieplan conform het Besluit CIO (Chief Information Officer)-stelsel Rijksdienst 2021¹.

Beleidsopgaven

Dit informatieplan is samen met de CIO's van de directoraten-generaal en met de CIO's van de JenV-organisaties opgesteld. Het informatieplan geeft inzicht in de grootste opgaven met een informatievoorziening (IV-)component, waar we de komende jaren voor staan. Ik noem er een paar.

De domeinen jeugd, zorg en veiligheid gaan over complexe vraagstukken die zien op diverse levensgebieden, die (inhoudelijk en technisch) onder de beleidsverantwoordelijkheid staan van meerdere ministeries. Daar zijn ook veel en uiteenlopende, publieke en private, organisaties als partner betrokken. Het is een grote uitdaging om samen structureel en zorgvuldig aan de benodigde gegevensdeling te werken, naast de aandacht voor de eigen primaire processen. In de Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021–2024 ligt de basis van de ontwikkelingen in de informatievoorziening. Onder andere met het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming wordt ook voor jeugd aan verbeteringen gewerkt.

Een andere ontwikkeling die tot grote opgaven leidt, is artificiële intelligentie (AI) die aan een flinke opmars bezig is. Reden om het in 2020 gestarte AI-programma om te vormen naar een structurele AI-beleidsdirectie. De Europese AI-verordening die op dit moment in Brussel in onderhandeling is, reguleert AI. JenV heeft een actieve

¹ De regeling «Besluit CIO-stelsel Rijksdienst 2021», Stcrt. 2020, nr. 62488.

betrokkenheid bij de onderhandelingen en de verdere AI-beleidsontwikkeling. En we stimuleren de verantwoorde ontwikkeling en toepassing van AI.

Tegelijkertijd zijn in Europees verband grote wijzigingen op komst die de informatievoorziening in het migratiedomein gaat verbreden. De komende jaren worden meerdere nieuwe Europese systemen en verordeningen geïmplementeerd met als doel Europa veiliger te maken.

Ook vanuit Europa, maar dan op het gebied van informatiebeveiliging, krijgen veel meer sectoren en organisaties binnen de EU als gevolg van de herziening van de Europese Netwerk- en Informatiebeveiligingsrichtlijn (de NIS2) te maken met wettelijke verplichtingen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen. Dat leidt onder andere tot een uitbreiding van taken van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en biedt tegelijkertijd de kans integraal te werken aan onze digitale weerbaarheid.

Daar waar het ketenbrede opgaven zijn, maken we JenV-brede afspraken voor «regie op I»: kaders voor de grote, organisatie-overstijgende opgaven met een grote IV-component, zonder daarbij in de integrale verantwoordelijkheden te treden van de individuele organisaties.

Verbinding met overkoepelende informatievoorziening

De verbinding van de belangrijkste beleidsontwikkelingen met de i-Strategie zit hem in de i. De i-Strategie richt zich – langs de lijn van de acht inhoudelijke thema's – op de overkoepelende IV-activiteiten en -producten. Denk aan kaders, voorzieningen en leer- en samenwerkingsinitiatieven die meerwaarde bieden aan de individuele organisaties met hun eigen informatieplannen, en ondersteunend zijn aan de vaak ketenbrede beleidsopgaven.

Bijvoorbeeld bij de herziening van het Wetboek van Strafvordering, een andere grote opgave waar wij voor staan. In het wetboek staan de regels voor de opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten en voor de tenuitvoerlegging van opgelegde straffen. Regels waar de Politie, het openbaar ministerie, rechters en advocaten zich aan moeten houden. Het nieuwe wetboek helpt de strafrechtketen optimaal te functioneren en sluit beter aan bij de aanpak van nieuwe vormen van misdaad, zoals digitale criminaliteit. Daar komen thema's als «digitale weerbaarheid» en «gegevens en algoritmes» direct om de hoek kijken.

Daarnaast moet ook de informatie in de (keten)systemen erachter op orde zijn (informatiehuishouding), en moeten de systemen voldoen aan dezelfde standaarden om naadloos met elkaar te kunnen communiceren (digitaal grondvlak) zonder dat informatie ergens blijft hangen. En als systemen moeten worden vervangen om mee te kunnen blijven bewegen met verbeterde processen (beheerste vernieuwing), is het zaak om van tevoren na te denken over de informatie die aan het einde van het proces nodig is (I in het hart).

Randvoorwaarden

Zoals ik al schetste, hebben de verschillende beleidsterreinen voor de komende paar jaar de nodige prioriteiten. Een flink aantal daarvan heeft ook impact op de informatievoorziening binnen het ministerie, tussen het ministerie en haar ketenpartners, en richting burgers en bedrijven. Voor het succesvol invullen van onze IV-opgaven geldt een aantal randvoorwaarden.

- Uitvoerbaarheid

De in dit informatieplan opgenomen beleidsprioriteiten zijn ambities, waarvoor in sommige gevallen de detailuitwerking nog niet klaar is en de middelen nog niet volledig zijn toegekend. De verwachtingen in de mate waarin IV kan bijdragen aan het realiseren van de beleidsambities zijn hoog.

Tegelijkertijd zijn onze inspanningen doorlopend gericht op het digitaal weerbaar blijven. De inzet op digitale weerbaarheid – en bijbehorende forse capaciteit die daarvoor nodig is – blijft een belangrijke randvoorwaarde voor het succesvol uitvoeren van onze opgaven.

- **Absorptievermogen**
Maatschappelijke en politieke verwachtingen, technische mogelijkheden en de bijbehorende veranderopgaven, en veranderingen in wet- en regelgeving zorgen ervoor dat ons absorptievermogen ver wordt overvraagd.
- **Kennis en capaciteit**
De arbeidsmarkt is zo overspannen dat beschikbare capaciteit – zowel kwantitatief als kwalitatief – steeds vaker een beperkende factor zal zijn voor het realiseren van de gestelde doelen.

Opgeteld zorgen de risico's op de uitvoerbaarheid, digitale weerbaarheid, absorptiecapaciteit en inzet van beschikbare kennis en capaciteit voor het moeten stellen van prioriteiten. En het maken van keuzes, zowel beleidsmatig als financieel. Om aan te blijven sluiten op de behoeften vanuit de samenleving, wordt op gezette momenten in de beleids- en begrotingscyclus gekeken of de prioriteiten nog steeds voldoende in de portfolio, absorptievermogen en financiële kaders van de JenV-organisaties passen.

Wendbaar en actueel

Werken aan een solide en wendbare informatievoorziening, is werken aan verandering. De samenleving verandert en haar (digitale) behoeften veranderen mee. De i-Strategie JenV 2022–2027 is – als departementale afgeleide van de I-strategie Rijk – richtinggevend en passen we waar nodig aan op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe opkomende ontwikkelingen. Ondertussen blijven we actueel met dit meerjarig departementaal informatieplan, dat een afgeleide is van de i-Strategie JenV. Uw Kamer ontvangt een jaarlijkse actualisatie.

Tenslotte

De rijksbrede beschouwing over alle departementale informatieplannen heen ontvangt uw vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken van de Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius